

13. 05. 2020.

MATEMATIKA 6.

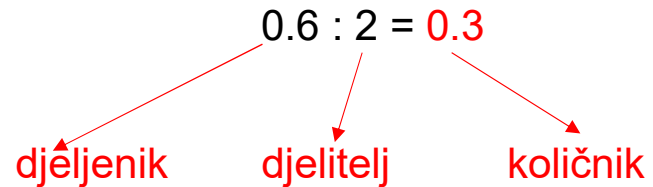
Dijeljenje decimalnih brojeva decimalnim brojem

Udžbenik 220. - 221.

Naslov prepisite u bilježnicu!

Sve zadatke i objašnjenja koja su na slajdovima prepisite u bilježnicu.

PONOVIMO: Kako imenujemo članove u računskoj radnji dijeljenja?

Pomnožimo i djeljenik i djelitelj istim brojem npr. s 2.

$$0.6 \cdot 2 = 1.2$$

$$2 \cdot 2 = 4$$

Izračunajmo količnik $1.2 : 4 = 0.3$

$$1.2 : 4 = 0.3$$

$$\begin{array}{r} 12 \\ 0 \end{array}$$

Pomnožimo sad i djeljenik i djelitelj s 10.

$$0.6 \cdot 10 = 6$$

$$2 \cdot 10 = 20$$

Izračunajmo količnik $6 : 20 = 0.3$

Pogledajmo količnik!

Količnik se nije promijenio.

$$6 : 20 = 0.3$$

$$\begin{array}{r} 60 \\ 0 \end{array}$$

Ako djeljenik i djelitelj pomnožimo istim brojem, količnik se neće promijeniti.

PRIMJER 1.

Za izradu haljine krojačica treba 1.8 m platna. Koliko jednakih haljina može sašiti od platna dugog 28.8 m?

Rješenje:

$$\begin{array}{l} \text{Procjena: } 28.8\text{m} \approx 30\text{m} \\ 1.8\text{m} \approx 2\text{m} \end{array} \quad \left. \vphantom{\begin{array}{l} 28.8\text{m} \\ 1.8\text{m} \end{array}} \right\}$$

$$30\text{m} : 2\text{m} = 15 \text{ haljina}$$

Izračunajmo : $28.8 : 1.8$

$\cdot 10$ $\cdot 10$

$28.8 \cdot 10 = 288$
$1.8 \cdot 10 = 18$

$$\begin{array}{r} 288 : 18 = 16 \\ - 18 \\ \hline 108 \\ - 108 \\ \hline 0 \end{array}$$

Što bi morali napraviti da dobijemo u djelitelju prirodni broj tj. 18 ?

Djeljenik i djelitelj pomnožit ćemo s 10 tako da nam djelitelj postane prirodni broj (decimalnu točku pomaknemo za jedno mjesto udesno).

Dijeljenje nastavljamo kao dijeljenje prirodnim brojem.

Provjera: $16 \cdot 1.8$

$$\begin{array}{r} 16 \\ + 128 \\ \hline 28.8 \end{array}$$

Od tog platna krojačica može sašiti 16 haljina.

UPAMTI

Decimalni broj dijelimo drugim decimalnim brojem tako da djeliteľ najprije pretvorimo u prirodni broj (tj. da ga pomnoŹimo s 10, 100, 1000 itd., već prema tome koliko djeliteľ ima decimalnih mjesta). Tada i djeljenik moramo pomnoŹiti istom dekadskom jedinicom. Zatim dijelimo kao Źto dijelimo i prirodnim brojem.

PRIMJER 2.

Izraćunajmo: a) $38.16 : 1.8$

$\cdot 10$ $\cdot 10$

Djeljenik i djeliteľ pomnoŹimo s 10 jer djeliteľ ima jednu decimalu.

RjeŹenje: $381.6 : 18 = 21.2$

Najprije dijelimo cijeli dio

21
36
0

SpuŹtamo prvu decimalu u kolićnik stavljamo decimalnu toćku.

$$38.16 : 1.8 = 21.2$$

Provjera:

$$\begin{array}{r} 21.2 \cdot 1.8 \\ \underline{212} \\ + 1696 \\ \hline 38.16 \end{array}$$

b) $368 : 0.02 = 368.00 : 0.02$

$\cdot 100$ $\cdot 100$

Djeljenik i djeliteľ pomnoŹimo sa 100 jer djeliteľ ima 2 decimale.

RjeŹenje: $36\ 800 : 2 = 18\ 400$

16
8
0
0

Djeljeniku moramo dopisati dvije 0.

$$368 : 0.02 = 18\ 400$$

Zadatak 1. Izračunaj:

a) $7.3 : 0.1 = 73 : 1 = 73$

b) $0.24 : 0.1 = 2.4 : 1 = 2.4$

c) $0.73 : 0.001 = 0.730 : 0.001 = 730 : 1 = 730$

Zadatak 2. Izračunaj :

a) $10.8 : 0.36 = 30$

b) $2 : 0.25 = 8$

c) $13.84 : 0.4 = 34.6$

$10.80 : 0.36 = 1080 : 36 = 30$

$2.00 : 0.25 = 200 : 25 = 8$

$13.84 : 0.4 = 138.4 : 4 = 34.6$

Zadatak 3. Izračunaj :

a) $0.7 : \frac{2}{10} = 3.5$

$\frac{2}{10} = 0.2$

$0.7 : 0.2 = 7 : 2 = 3.5$

$7 = 7.0000..$
Dopišemo 0, u količniku zapišemo decimalnu točku. Dijelimo dalje.

b) $\frac{3}{5} : 1.6 = 0.375$

$\frac{3}{5} = 3 : 5 = 0.6$

$0.6 : 1.6 = 6 : 16 = 0.375$

Zadatak 4. Izračunaj cijenu 1 kg ako:

a) 8.7 kg naranči stoji 18.27 KM,

b) 9.7 kg marelica stoji 18.43 KM.

Rješenje :

$$a) 18.27 : 8.7 = 182.7 : 87 = 2.1$$

87

0

Cijena 1 kg naranči je 2.1 KM.

$$b) 18.43 : 9.7 = 184.3 : 97 = 1.9$$

873

0

Cijena 1 kg marelica je 1.9 KM.

DOMAĆA ZADAĆA : Udžbenik str. 221.

zadaci : 1. b, c,

3. b, f,

4. b, c,

7. c.